

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 35/2012-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. januára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť A. P., D., a Mgr. A. M., T., zastúpených advokátkou JUDr. I. F., D., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 M Cdo 20/2010 z 13. októbra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. P. a Mgr. A. M. **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. novembra 2011 doručená sťažnosť, doplnená podaním z 12. decembra 2011, A. P. (ďalej len „sťažovateľka“) a Mgr. A. M. (spolu ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú

porušenie základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol k dohovoru“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“, v citáciách aj „porušovateľ“) sp. zn. 3 M Cdo 20/2010 z 13. októbra 2011.

2. Zo sťažnosti a z pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľka (v citáciách aj „žalobkyňa“, pozn.) je v procesnom postavení žalobkyne proti žalovanému súdnemu exekútorovi JUDr. Ing. K. M. v súdnom spore o zaplatenie 159 330,81 € istiny s prísl. vedenom Okresným súdom Košice II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 22 C 138/2000.

«Žalobkyňa sa v konaní domáhala náhrady škody, ktorú mal spôsobiť žalovaný ako súdny exekútor, vykonávajúci proti povinnému Ing. J. N. exekúciu v prospech oprávneného S, a. s. L. predajom nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území L... Okresný súd... rozsudkom z 13. júna 2006 č. k. 22 C 138/2000-179 žalobe vyhovel a žalovaného zaviazal zaplatiť žalobkyni 4 800 000 Sk so 17,6 % úrokom z omeškania od 8. júla 2000 do zaplatenia a nahradiť jej 312 585 Sk trov konania... Bol toho názoru, že oznámením Ing. M. S. o podaní žaloby o vylúčenie vecí z exekúcie vznikla zákonná prekážka brániaca vykonaniu exekúcie predajom nehnuteľností a žalovaný mal túto skutočnosť oznámiť súdu a navrhnúť povolenie odkladu exekúcie podľa § 56 ods. 3 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“) do skončenia konania o vylúčenie vecí z exekúcie. Keďže tak žalovaný neurobil a vykonal exekúciu predajom nehnuteľností, zasiahol do práv právneho predchodcu žalobkyne a spôsobil mu škodu... Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“, pozn.) ako súd odvolací rozsudkom z 28. marca 2007 sp. zn. 5 Co 417/2006 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol. Na rozdiel od súdu prvého stupňa bol toho názoru, že zo žiadneho ustanovenia Exekučného poriadku výslovne nevyplýva, že by sa súdny exekútor po tom, čo mu bola doručená žaloba o vylúčenie vecí z exekúcie, mal zdržať pokračovania v exekúcii predajom nehnuteľností a vyhlásená dražba by mala byť zrušená, lebo vznikla zákonná prekážka vykonania exekúcie, preto na strane žalovaného nevzhľadal splnenie zákonného

predpokladu zodpovednosti za škodu v zmysle § 33 ods. 1 Exekučného poriadku - porušenie právnej povinnosti vyplývajúcej z exekučnej činnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na dovolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu... z 28. marca 2007... uznesením zo 17. júna 2009 sp. zn. 5 Cdo 179/2007 uvedený rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie... z dôvodu existencie vady v zmysle § 237 písm. f) O. s. p., spočívajúcej v nepreskúmateľnosti rozsudku odvolacieho súdu. Navyiac upriamil pozornosť odvolacieho súdu, aby sa v ďalšom konaní dôsledne a presvedčivo vysporiadal s otázkou objektívnej zodpovednosti žalovaného ako súdneho exekútora z hľadiska ustanovení § 2, § 3, § 5 a 33 ods. 1 Exekučného poriadku... V ďalšom konaní Krajský súd... rozsudkom z 24. februára 2010 sp. zn. 5 Co 364/2009 rozsudok Okresného súdu... z 13. júna 2006... vo výroku, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni 159 330,81 €, potvrdil... V odôvodnení uviedol, že v konaní bolo nepochybne a jednoznačne zistené, a žalovaný to ani nepopieral, že v čase konania dražby žalovaný vedel, že na nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom dražby, niekto iný uplatňuje právo vylučujúce vykonanie exekúcie. Ak by žalovaný po doručení excindačnej žaloby (17. decembra 1998) oznámil túto skutočnosť exekučnému súdu a s vykonaním exekúcie počkal, exekučný súd by bol mohol povoliť odklad exekúcie... Aj keď zo žiadneho ustanovenia Exekučného poriadku výslovne nevyplýva povinnosť pre exekútora po doručení žaloby o vylúčenie vecí z exekúcie zdržať sa pokračovania v exekúcii a zrušiť vyhlásenú dražbu, bol toho názoru, že žalovaný sa zodpovednosti za škodu nezbavil.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) na základe podnetu žalovaného napadol rozsudok Krajského súdu... z 24. februára 2010 sp. zn. 5 Co 364/2009 a rozsudok Okresného súdu... z 13. júna 2006 č. k. 22 C 138/2000-179... mimoriadnym dovolaním, v ktorom vyslovil názor, že spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci... Nakoľko žalovaný v danom prípade postupoval správne, ak vykonal dražbu nehnuteľností napriek oznámeniu právneho predchodcu žalobkyne, že podal žalobu o vylúčenie vecí z exekúcie, nie sú podľa názoru generálneho prokurátora splnené predpoklady pre jeho zodpovednosť za škodu...».

3. Najvyšší súd sťažnosťou napadnutým uznesením (bod 1) rozsudok krajského súdu z 24. februára 2010 a rozsudok okresného súdu z 13. júna 2006 zrušil a vec vrátil

okresnému súdu na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho rozhodnutia „*dospel... k záveru, že pokiaľ súdy oboch stupňov dospeli k záveru o zodpovednosti žalovaného za škodu podľa § 33 ods. 1 Exekučného poriadku, ich rozhodnutia nie sú vecne správne; sú založené na nesprávnom právnom posúdení veci. Generálny prokurátor... preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Preto Najvyšší súd... zrušil rozsudok Krajského súdu... z 24. februára 2010... a rozsudok Okresného súdu.. z 13. júna 2006... a vec vrátil Okresnému súdu... na ďalšie konanie (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243b O. s. p.), v ktorom bude právny názor dovolacieho súdu vyslovený v tomto rozhodnutí pre tento súd záväzný.*“ (Priebeh konania v predmetnej veci citovaný z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu z 13. októbra 2011, pozn.) Sťažovatelia v sťažnosti uviedli, že „*touto ústavnou sťažnosťou napádajú posledne citované uznesenie NS SR sp. zn. 3 MCdo 20/2010 zo dňa 13. 10. 2011... nakoľko majú za to, že napadnutým rozhodnutím boli porušené ich ústavné práva...*“.

4. Sťažovatelia, resp. sťažovateľka je presvedčená, že „*napadnutým rozhodnutím bolo... zasiahnuté do jej ústavných práv, nakoľko Najvyšší súd SR napadnutým rozhodnutím prezentoval výklad právnej normy v rozpore s výkladom právnej normy, ktorý už skôr v tejto veci vyslovil rovnako Najvyšší súd SR ako súd dovolací (iný senát) pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľky (v uznesení NS SR sp. zn. 5 Cdo 179/2007 zo dňa 17. 06. 2009)... V rozpore s požiadavkou právnej istoty a spravodlivosti ako obsahovým vyjadrením a naplnením princípu právneho štátu je nepochybne aj fakt, že porušovateľ v napadnutom rozhodnutí konštatoval nezákonnosť rozhodnutí súdov nižších stupňov a v nich vyslovených názorov napriek tomu, že už Ústavný súd SR v konaní sp. zn. IV. ÚS 308/2010 v tejto veci vyslovil, že rozhodnutie súdu KS Košice sp. zn. 5 Co 364/2009 a teda aj ním potvrdené rozhodnutie súdu OS Košice II sp. zn. 22 C 138/2000-179 z 13. 06. 2006 sú z ústavného hľadiska udržateľné a nemožno ich v žiadnom prípade považovať za arbitrárne.*“.

5. Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 3 M Cdo 20/2010 zo dňa 13. 10. 2011 porušil základné právo sťažovateľov podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 Ústavy..., ako aj právo sťažovateľov podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... a právo sťažovateľov podľa čl. 1 dodatkového protokolu k Dohovoru..., ako aj právo sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

2. Ústavný súd... zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu... zo dňa 13. 10. 2011 a vec vracia Najvyššiemu súdu... na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi 1) a sťažovateľovi 2) sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume každému pod 2.000 Eur...

4. Sťažovateľom sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia... 1.790,32...“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podstatou námietok sťažovateľov sú právne závery najvyššieho súdu pri interpretácii (a následnej aplikácii v danej veci) ustanovení § 33 ods. 1 v spojení s ustanovením § 55 ods. 1 Exekučného poriadku, s ktorými sťažovatelia nesúhlasia (pozri bod 3 v spojení s posledným odsekom bodu 2).

8. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na ochranu jeho práv poskytuje. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú

povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov [ďalej len „zákon o ústavnom súde“ (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05)]. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

9. Sťažnosť ústavnému súdu možno podať len vtedy, keď boli pred jej podaním vyčerpané všetky prostriedky, ktoré zákon na ochranu práv poskytuje. Takým prostriedkom sa podľa ustanovenia § 53 zákona o ústavnom súde rozumie riadny opravný prostriedok, mimoriadny opravný prostriedok, výmúč návrh na obnovu konania a iný právny prostriedok, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd poskytuje.

10. V danom prípade je ústavná sťažnosť nedôvodná/predčasná, pretože smeruje proti zrušujúcemu rozhodnutiu najvyššieho súdu (pozri bod 3), ktoré treba považovať za procesné rozhodnutie, nemajúce charakter rozhodnutia „konečného“. Po tomto rozhodnutí konanie vo veci samej bude pokračovať na okresnom súde. Až po jeho ukončení a vydaní rozhodnutia okresným súdom, resp. odvolacím – krajským súdom vo veci samej (ako aj po využití možnosti podať mimoriadne opravné prostriedky) budú mať sťažovatelia možnosť uplatniť ochranu svojich práv podaním sťažnosti ústavnému súdu.

11. Na základe uvedených skutočností ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, pretože v danom štádiu súdneho konania nie je daná jeho

právomoc na prerokovanie veci (po zrušení veci dovolacím súdom bude o nej ďalej konať okresný súd).

12. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľov.

13. K argumentácii sťažovateľov poukazovaním na právny názor ústavného súdu prezentovaný v odôvodnení jeho uznesenia z 9. septembra 2010 vo veci sp. zn. IV. ÚS 308/2010 ústavný súd poznamenáva, že tento právny názor a z neho vyplývajúce závery sa týkali posudzovania konkrétnych námietok sťažovateľky na danom stupni konania (do rozsudku krajského súdu z 24. februára 2010), a preto nie sú pre posudzovanie daného (súčasného) skutkového stavu a najmä právnych názorov a záverov vyplývajúcich z rozhodnutia najvyššieho súdu z 13. októbra 2011 aktuálne ani právne relevantné.

14. Pokiaľ sťažovatelia namietajú nejednotnosť právnych názorov jednotlivých senátov najvyššieho súdu v analogických veciach, ústavný súd poznamenáva, že mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať právomoc, ktorá je podľa § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zverená najmä najvyššiemu súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. januára 2012